Grau en Ciències Polítiques i de l'Administració
Treball de fi de Grau
Curs acadèmic 2019-2020

ANÀLISI DEL COMPORTAMENT DE VOT EN INICIATIVES POPULARS FEDERALS RELACIONADES AMB EL COL·LECTIU IMMIGRANT A SUÏSSA (1988 – 2014)

«Das Volk hat immer das entscheidende letzte Wort.

Aber das Volk hat nicht immer recht.»

Annemarie Hubert-Hotz, cancellera federal de Suïssa entre 2000 i 2007.

RESUM. Aquest estudi identifica i analitza de forma empírica el comportament de vot en iniciatives populars federals relacionades amb la immigració a Suïssa durant 1988 a 2014. L'estudi pretén verificar l'existència d'una actitud més favorable o de rebuig en iniciatives relacionades amb la immigració en funció de certes característiques. La confessionalitat, el grau de religiositat, simpatia partidista i l'àrea lingüística són factors tinguts en compte en l'anàlisi amb regressions i suport bibliogràfic. Aquests elements han resultat ser rellevants i d'influència en la direcció de vot. Ocurrència que cal tenir en consideració en futures investigacions, i, impulsa a una reflexió sobre la democràcia directa del país. Aquest sistema polític, sovint és qüestionat per les decisions preses per part de la ciutadania, els quals tenen l'última paraula decisiva i poden prendre decisions sobre temes sensibles i que afecten a altres col·lectius, influenciant així la direcció de les polítiques de govern.

Paraules clau: democràcia participativa, comportament de vot, iniciatives populars federals, Suïssa, immigració, religió, freqüència de visita a l'església, simpatia partidista i àrea lingüística.

ÍNDEX

1. Introducció.....5
2. Marc teòric.....7
2.1 El cas d'estudi: Suïssa.....7
2.2 La rellevància del paper de la religió i la preferència dels partits.....9
2.3. El rol de la dimensió lingüística.....13
3. Metodologia.....16
3.1. Hipòtesis.....16
3.2. Definició de l'estudi i les dades.....18
3.3. Variables.....19
3.4. Eines d'anàlisi.....21
4. Descripció i anàlisis de dades.....22
4.1. Discussió dels resultats.....35
5. Conclusions.....38
6. Referències bibliogràfiques.....41
7. Annexos.....45

TAULES

Taula 1: Iniciatives populars federals relacionades amb la immigració (1988 – 2014).....18
Taula 2: Variables de l'anàlisi de dades.....19
Taula 3: Taula de contingència entre vot i religió.....22
Taula 4: Proves de khi quadrat (vot i religió).....22
Taula 5: Resum del model (vot i religió).....23
Taula 6: Proves òmnibus sobre els coeficients del model (vot i religió).....23
Taula 7: Variables en l'equació (vot i religió).....25
Taula 8: Taula de contingència entre vot i freqüència de visita a l'església.....26
Taula 9: Proves de khi quadrat (vot i freqüència de visita a l'església).....26
Taula 10: Proves òmnibus sobre els coeficients del model (vot i freqüència de visita a l'església).....27
Taula 11: Resum del model (vot i freqüència de visita a l'església).....27
Taula 12: Variables en l'equació (vot i freqüència de visita a l'església).....28
Taula 13: Taula de contingència entre vot i identificació de partit.....29

Taula 14: Proves de khi quadrat (vot i identificació de partit).....29
Taula 15: Proves òmnibus sobre els coeficients del model (vot i identificació de partit).....30
Taula 16: Resum del model (vot i identificació de partit).....30
Taula 17: Prova de Hosmer i Lemeshow (vot i identificació de partit).....30
Taula 18: Variables en l'equació (vot i identificació de partit).....31
Taula 19: Taula de contingència entre vot i àrea lingüística.....32
Taula 20: Proves de khi quadrat (vot i àrea lingüística).....32
Taula 21: Proves òmnibus sobre els coeficients del model (vot i àrea lingüística).....33
Taula 22: Resum del model (vot i àrea lingüística).....33
Taula 23: Prova de Hosmer i Lemeshow (vot i àrea lingüística).....34
Taula 24: Variables en l'equació (vot i àrea lingüística).....34
Taula 25: Resum del model global.....35
Taula 26: Prova de Hosmer i Lemeshow (model global).....35
Taula 27: Variables en l'equació (model global).....37
Taula 28: Classificació dels partits en l'espectre ideològic.....45

1. Introducció

Durant les últimes dècades ha existit una àmplia discussió sobre la protecció de les minories a les democràcies modernes degut a la marginació que poden patir en els sistemes democràtics directes. Atès l'increment d'immigrants a Suïssa, la política d'immigració ha ocupat un punt central en el debat de la presa de polítiques. De fet, entre les pressions migratòries creixents, la necessitat d'arribar a acords regionals i les opinions força negatives entre els ciutadans sobre els nouvinguts, ha portat que la política d'immigració és converteixi en un tema sensible i difícil de gestionar. És per això, que en els darrers anys ha augmentat la discussió i la presència del tema de la immigració en les iniciatives populars federals.

La investigació tracta el comportament electoral del poble suís vers iniciatives populars federals relacionades amb la immigració celebrades des de 1988 al 2014. Al centre d'aquest treball hi ha una qüestió de gran rellevància política i social en el sistema polític suís: *existeixen votants amb un comportament electoral més restrictiu i desfavorable en iniciatives populars federals que tracten la immigració i els drets d'aquest col·lectiu?*

Diverses iniciatives populars federals han entrat en conflicte amb drets fonamentals de minories[1], en particular, iniciatives relacionades amb la cultura i les pràctiques religioses. Davant l'augment d'immigrants i la mida d'alguns grups religiosos, s'ha observat un increment en la celebració d'iniciatives i referèndums referents a la restricció de l'entrada i els drets d'aquest col·lectiu. Per tant, la democràcia directa ha influït considerablement en la formació de la política d'immigració suïssa. N'és un bon exemple l'aprovació de la iniciativa "*Gegen den Bau von Minaretten"* ("Contra la construcció de minarets") en 2009. Aquesta prohibia la construcció de minarets en el país. Arran d'aquesta iniciativa, la qual va rebre ressò internacional, s'ha verificat l'existència de determinats col·lectius més proclius a votar a favor d'iniciatives restrictives. És per això que l'estudi inclou un conjunt de variables per poder comprovar potencials patrons explicatius. Concretament, la investigació apunta un comportament diferenciat. En aquest sentit, l'anàlisi apunta que els votants amb creences més tradicionals i simpatitzants de partits d'extrema dreta presenten majors possibilitats de donar suport a iniciatives restrictives. A més, assenyala que l'àrea lingüística influeix en la direcció de vot dels

[1] L'estudi de Krömler i Vatter (2001) tracta les iniciatives nacionals que afecten grups ètnics, religiosos o lingüístics, que concerneixen drets de llibertat o drets polítics o la igualtat d'aquest grup.

ciutadans.

D'altra banda, aquest treball contribueix a la literatura com a mínim en dos aspectes. En primer lloc, la literatura anterior ha analitzat l'impacte diferenciat entre els sistemes representatius i els sistemes directes sobre els drets i les llibertats dels "grups minoritaris". Així i tot, sense aprofundir en el possible comportament de vot diferenciat. En segon lloc, l'estudi pretén mostrar la relació –si n'hi ha–, entre la direcció de vot (suport o rebuig cap a les iniciatives seleccionades), confessionalitat, nivell de religiositat (en funció de la freqüència de visita a l'església), sentiment partidista i àrea lingüística a la qual pertany el votant. Per contra, encara que el sistema polític suís i els seus possibles efectes han estat element de debat i estudi per un gran nombre d'investigadors/es en l'àmbit acadèmic. No obstant això, pocs s'han interessat per la possible connexió entre aquests elements i el comportament electoral en iniciatives relacionades amb la immigració. Per aquest motiu, l'estudi permet una visió nova del debat existent. D'aquí rau la rellevància de centrar la recerca en la relació d'aquests factors, donades les conseqüències que se'n podrien derivar.

Pel que fa l'estructura del treball, aquest compta amb cinc apartats. Primerament, la present introducció en què s'ha exposat el tema i la rellevància de l'estudi. El segon apartat, el marc teòric, té l'objectiu de dotar al lector d'informació necessària per contextualitzar i entendre els elements teòrics més destacats de l'estudi, presentant el cas d'estudi i la rellevància dels elements en el comportament electoral. El tercer apartat és la metodologia, on es plantegen les hipòtesis i l'estratègia empírica. La quarta secció està formada per la descripció i anàlisi de dades i en darrer terme, en el cinquè apartat, es presenten les conclusions.

2. Marc teòric

2.1. El cas d'estudi: Suïssa.

Suïssa és una societat heterogènia, caracteritzada per diverses línies divisòries socials. A més d'una escletxa social, reflectida per una divisió econòmica esquerra-dreta, la societat suïssa també es fragmenta en termes religiosos i lingüístics. En altres paraules, Suïssa presenta quatre *cleavages* rellevants. El primer es refereix a la divisió entre protestants i catòlics. Estudis basats en les primeres enquestes electorals suïsses de la dècada de 1970 han assenyalat que la divisió religiosa era efectivament la que més influïa en el vot (vegeu Lijphart, 1979; Trechsel, 1995). Així i tot, com a conseqüència de la reconciliació del catolicisme polític amb la laïcitat i el procés de secularització de la societat, s'ha produït una disminució de la seva significació. El segon és el conflicte entre centre i perifèria, que fa referència a la divisió lingüística caracteritzada per les tres quartes parts de la població dels cantons de parla alemanya i les minories de les regions francòfones, italianes i retoromàniques de Suïssa (Linder, 2010; 600). Si bé la divisió lingüística pot semblar a primera vista la divisió més evident de la societat suïssa, amb quatre regions lingüístiques[2], el seu impacte polític ha estat relativament limitat en comparació amb altres països multilingües, com Bèlgica o el Canadà. Perquè a Suïssa cap partit polític d'importància nacional busca mobilitzar un grup lingüístic únic sobre la base d'una identitat regional corresponent. Però, si que existeixen diferències en la cultura política, que es pot veure, entre altres, en les diferents preferències en els àmbits polítics, per exemple en qüestions de l'exèrcit o la política exterior (Büchi, 2000). En particular, la distinció entre la Suïssa alemanya i la romandia[3] ha rebut atenció per part de diversos autors, i sol ser relacionada amb el concepte de *Röstigraben* (literalment traduït significa fossa del Rösti) (Büchi, 2000). Expressió per fer referència a la frontera lingüística (i cultural) a Suïssa entre la zona de parla francesa i la zona de parla alemanya. Pel que fa al tercer *cleavage*, aquest es refereix al conflicte urbà i rural, on cantons rurals s'oposen a cantons de ciutats. La literatura apunta que els centres urbans promouen polítiques més progressistes que les zones rurals (Steenbergen, 2010: 405). I finalment, en quart lloc trobem la divisió de classe que ha caracteritzat la competència electoral del país.

[2] Al nord i al centre del país és troba la part de parla alemanya, la qual representa el percentatge més elevat de parlants. A l'oest, trobem el francès, al sud l'italià, i finalment, el romanx, localitzat en algunes regions del cantó dels Grisons.

[3] Fa referència a la part de Suïssa on es parla tradicionalment francès i on la llengua oficial és el francès. També pot ser anomenada Suïssa romana o Suïssa francesa.

El cas de Suïssa és particular pel que fa al comportament de vot en iniciatives populars federals. La iniciativa popular és un instrument polític que permet als ciutadans redactar un text legislatiu amb la finalitat de crear o modificar un article constitucional. S'han de recollir 100.000 signatures de persones amb dret a vot en un termini de 18 mesos. Si s'aconsegueixen les firmes dintre del termini establert, la iniciativa és sotmesa a votació popular, i ha d'obtenir una doble majoria[4] per ser acceptada (Art. 136BV).

En general, s'ha considerat Suïssa com un país exemplar i de referència per la tolerància, per haver aconseguit integrar diferents llengües, cultures i religions, sense destruir les identitat culturals prèviament existents (Rapp, 2014: 199). Però, a partir d'alguns resultats obtinguts d'iniciatives populars federals, s'ha observat la conservació de valors tolerants tradicionals i l'existència d'actituds no tant tolerants. Tanmateix, Suïssa no només és un país històricament cultural i lingüístic sinó que també és un país que rep immigració. Tot i que Suïssa és un estat nació força reduït amb aproximadament uns 8,5 milions d'habitants, gairebé un terç de la població resident permanent ha nascut a l'estranger (Bundesamt für Statistik, 2018). Davant l'arribada creixent d'immigrants s'han anat produint iniciatives populars, on algunes tenien l'objectiu de controlar els fluxos immigratoris, i altres, pretenien restringir o limitar els drets de la població immigrant. A partir d'aquesta arribada creixent d'immigrants i juntament amb l'auge del Partit Popular Suís (SVP), s'ha produït una expansió de la xenofòbia i escepticisme general cap als immigrants (Rapp, 2014:200). En aquest sentit, s'ha observat un augment dels vots en contra dels immigrants en els últims deu anys (Kriesi et al. 2005). Destaquem dels darrers anys: la iniciativa "*Gegen Masseneinwanderung"* ("Contra la immigració massiva", 2014), "*Ausschaffungsinitiative* (iniciativa sobre la deportació, 2010) i "*Gegen den Bau von Minaretten"* ("Contra la construcció de minarets", 2009). Les dues iniciatives del 2014 i 2010 tractaven la restricció dels drets dels estrangers i l'entrada d'immigrants, i la iniciativa del 2009 limitava els drets dels musulmans, la qual fou una resposta davant l'arribada de musulmans al país i una major presència de la religió musulmana en la vida dels suïssos. Destacà especialment el fet que iniciatives d'aquest caire foren acceptats. Per tant, a partir dels anys vuitanta, a causa del fort creixement dels sol·licitants d'asil i davant de les perspectives d'una relació més estreta amb la UE, hi va haver un augment en les votacions sobre la immigració (Miguet, 2008:631).

[4] La iniciativa s'aprova si la majoria dels votants i la majoria dels cantons hi estan d'acord. És a dir, no s'accepta la iniciativa popular federal si els tres cantons més nombrosos voten a favor, perquè hi ha d'haver com a mínim 13 cantons que donin suport a aquesta iniciativa.

Després de presentar breument el país, objecte d'estudi, els *cleavages* i el sistema polític en relació a la restricció de l'entrada d'immigrants, és presentarà una revisió sistemàtica de la literatura sobre el paper que juga la religió, la identificació partidista i la dimensió lingüística en el comportament electoral. I d'acord amb la literatura, es presentaran les hipòtesis formulades que l'estudi verificarà si són correctes o incorrectes.

2.2. La rellevància del paper de la religió i la preferència dels partits.

La literatura afirma que la religió és una variable independent necessària per comprendre les actituds públiques en relació amb la política d'immigració. A tall d'exemple, Knoll (2009) estudia el cas d'Estats Units, i presenta evidència quantitativa que demostra que els que atenen els serveis religiosos amb més freqüència són més propensos a donar suport a les polítiques liberals de reforma de la immigració.

Com fou el cas de diversos països d'Europa occidental, l'espai polític suís s'ha estructurat tradicionalment per dues dimensions: una divisió econòmica corresponent a la divisió tradicional de classes i una dimensió cultural (Lachat, 2012). Aquestes dimensions influeixen tant en les preferències del vot com en les posicions polítiques dels partits. Des de fa dècades, s'ha considerat la importància de la religió com un *cleavage* divisori de Suïssa i com un factor que influeix en el comportament electoral dels ciutadans. És per això que l'estudi considera que existeix un comportament de vot diferenciat entre protestants i catòlics. En aquest sentit, Rapp et al. (2014) assenyalen l'existència d'una línia de pensament que recalca el paper durador de les tradicions religioses a l'hora de formar la vida cultural i social d'una determinada nació o regió. D'aquesta manera, la religió ha anat marcant les creences i valors morals contemporanis. En el cas de l'ètica protestant del treball dur i la vida ascètica, s'ha observat que pobles protestants, com per exemple Ginebra, ha ocasionat un impacte psicològic en els protestants, fins i tot, en aquells que no creuen en la predestinació (Geissbühler, 1999: 227). Referent a la relació entre religió i actituds antiimmigració, Bohman et al. (2014) conclouen que els catòlics mostren nivells d'actituds antiimmigració una mica més elevats que els protestants. Assenyalen que l'efecte mitjà és negatiu entre grau de religiositat i actituds anti-immigració a Europa, però en realitat existeix una variació en funció del país (Bohman et al. 2014:948). D'acord amb la literatura exposada anteriorment es considera que en la presa de decisions democràtiques directes, la religió hauria de influenciar en les decisions de vot de les persones sobre qüestions relacionades amb la immigració. Per tant,

la identificació amb valors religiosos afecta en el comportament polític perquè proporciona un context social en què els individus poden connectar la seva fe amb les eleccions polítiques (Rapp et al. 2014; 426). En altres paraules, s'ha plantejat la següent hipòtesi:

- **H_1:** Els votants de cultura protestant tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els de la cultura catòlica.

No obstant això, en la majoria dels països d'Europa occidental, el procés de secularització ha comportat a un decreixement de la quota de catòlics i protestants a l'electorat i un disminució de la pràctica religiosa, malgrat que la afiliació a l'església es manté en un nivell relativament elevat. Trechsel (1995) i Lijphart (1979) confirmen la rellevància de la dimensió religiosa fins als anys setanta, a causa de ser la variable que més impactava en les eleccions de vot. Però, conclouen que la divisió religiosa, entesa com la separació entre catòlics i protestants, és cada cop menys significativa. També Sullivan et al. (1993) assenyalen que no existeix una diferencia significativa entre els grups religiosos dels Estats Units. Contràriament a l'exemple dels Estats Units, recentment diversos estudiosos a Europa afirmen que la religió és encara (o encara més) un factor important que cal analitzar. Tot i que, alguns reconeixen que la divisió religiosa pot ser més feble en comparació amb èpoques anteriors, sostenen que encara és rellevant en la presa de decisions electorals. En altres paraules, tradicionalment, la divisió entre catòlics i protestants era el factor més important. Avui en dia, és més aviat la diferència de religiositat (mesurada per l'assistència a l'església), especialment entre persones religioses i no religioses (vegeu Geissbühler 1999; Trechsel 1995). També Rapp et al. (2014:432) conclouen en l'estudi que els protestants i catòlics no difereixen en la seva opció de vot respecte qüestions morals. En canvi, assenyalen que l'efecte de l'assistència a les esglésies en les decisions de votació liberal és altament significatiu i negatiu, cosa que indica que els assistents habituals a les esglésies presenten un comportament restrictiu. Així és que la literatura apunta que una elevada religiositat, normalment basada en l'assistència a l'església, condueix a actituds tradicionals i més aviat conservadores (Rapp et al. 2014; Sullivan et al., 1993). En conseqüència, la religiositat hauria de comportar més intolerància. Dit d'una altra manera, a major religiositat s'hauria d'observar un comportament més tradicional i conservador, i per aquesta raó, major

intolerància vers noves cultures i canvis potencials del *status quo.* Així doncs, referent al paper de la religió es formulen les següents dues hipòtesis:

- **H_2:** A menor grau de religiositat, major probabilitat de tenir un comportament electoral més favorable cap a la immigració.

Actualment, aquesta divisió confessional continua tenint un paper primordial en la identificació del partit i en el comportament del vot. A banda d'això, diversos estudis han demostrat que la dimensió cultural de l'espai polític estava fortament relacionada amb la divisió religiosa tradicional (Inglehart i Sidjanski 1976; Kerr 1987). En efecte, Suïssa és caracteritza per una forta divisió tradicional entre el protestantisme reformat i el catolicisme. Actualment, el país està dividit en 26 cantons i aquests difereixen pel que fa a la composició religiosa dels seus habitants. En altres termes, trobem cantons on predomina el catolicisme, en altres predomina el protestantisme, i finalment, existeixen cantons que presenten les dues religions[5]. Aquesta divisió confessional continua tenint un paper primordial en la identificació del partit i en el comportament del vot (Hug i Trechsel, 2002). Fet que ha donat lloc a diferents formes de fragmentació religiosa (Kriesi i Trechsel, 2008). Per il·lustrar això, un exemple és la preferència dels catòlics pel Partit Popular Democratacristià (CVP) (Rapp et al. 2014: 421). En altres termes, als cantons catòlics, existeix una forta oposició entre catòlics i grups laics. Això, es reflecteix per l'oposició entre dos partits de dreta moderats, el Partit Popular Democratacristià (CVP) i el Partit Liberal Radical (FDP). Per contra, en els cantons protestants i on coexisteixen les dues religions, s'observa que la divisió religiosa s'ha oposat tradicionalment a protestants i catòlics. I a les regions tradicionalment protestants, també hi ha un partit explícitament protestant, el Partit Evangèlic Popular (EVP).

Convé destacar que les zones catòliques de Suïssa són força resistents al canvi de valors, ja que la influència dels catòlics en nombre de vots ho impedeix (Kriesi, 1998: 177). Aquest comportament també s'observa a nivell nacional. Scarini i Hug (2002) confirmen i posen en evidència aquesta conducta quan es vota temes europeus. En aquest sentit, els cantons catòlics representen principalment valors tradicionalistes que van en contra d'una obertura, els cantons mixtos francòfons són partidaris de l'obertura, mentre

[5] La majoria d'aquests cantons originàriament eren principalment protestants.

que els cantons mixtos de parla alemanya voten d'una manera o de l'altra depenent de la qüestió objecte a discussió. Altrament, Geser (2007) assenyala en les dues investigacions sobre el partit nacional a Suïssa (vegeu Geser et al. 2003) la existència de diferències basades en la confessió. I Geissbühler (1999) troba evidències d'una influència positiva directa sobre la simpatia pel Partit Demòcrata Cristià (CVP) en funció del nombre de catòlics residents en un cantó. Així mateix, la literatura apunta que una església catòlica dominant i una proporció més gran de catòlics dins d'un país condueix a lleis més restrictives (Rapp et al. 2014; 426). D'altra banda, tenint en consideració les mencionades particularitats dels partits polítics de Suïssa, és pot considerar que en funció de la simpatia dels ciutadans vers un o un altre partit, depenent on aquest es posiciona en l'eix ideològic, pot tenir un efecte en la direcció del vot. Krömler i Vatter (2011) conclouen l'existència de diferències rellevants en el comportament de vot en iniciatives populars que tracten drets de determinats col·lectius, en funció de la simpatia partidista. Els ciutadans que tenen un efecte major cap a partits d'esquerres, sols el 10 per cent dels votants aproven iniciatives que ataquen i/o limiten drets dels anomenats "grups minoritaris", en canvi, en el cas dels ciutadans amb simpatia cap a partits de dretes veiem que un 74 per cent són partidaris d'iniciatives restrictives (Krömler i Vatter, 2011:258-259). L'estudi de Krömler i Vatter (2011), assenyala l'existència de tres comportaments de vot diferenciat. Primerament trobem un primer bloc, el bloc de l'esquerra que majoritàriament vota per l'aprovació d'iniciatives positives i que consisteixen en l'ampliació dels drets dels "grups minoritaris". El segon bloc, el bloc format pel Partit Liberal Radical (FDP) i Partit Demòcrata Cristià (CVP) representa el comportament del votant mitjà, que rebutja el 40 per cent de les iniciatives sobre minories. I en darrer lloc, existeix un tercer bloc, el qual engloba el Partit Popular Suís (SVP) i els partits de dretes, que rebutgen dos terços de les iniciatives nacionals favorables pels "grups minoritaris". En aquest sentit, la investigació de Vatter et. al (2011) sobre el comportament de vot en l'iniciativa del 2009 "*Gegen den Bau von Minaretten"* ("Contra la construcció de minarets") també assenyala un comportament diferenciat entre els votants en funció de la seva simpatia cap als partits. Els simpatitzants de SVP presentaven una postura favorable per l'aprovació de la iniciativa, en canvi, els partidaris del Partit Socialdemòcrata de Suïssa (SP) i Partit Verd de Suïssa (*Grünen)* rebutjaven rotundament la iniciativa (Vatter et. al, 2011:170). I també en aquest cas, els simpatitzants de FDP i CVP representaven el comportament del votant mitjà. Però, a diferència de la seva postura en iniciatives sobre política exterior i estrangers del passat, presentaren un comportament a favor de la iniciativa. Per tant, tenint

en compte el que s'ha comentat, l'estudi tindrà en consideració la simpatia del votant a l'hora d'analitzar el comportament de vot, per tal de testar si existeix una relació significativa entre la propensió cap a un partit vers iniciatives populars que tracten la immigració i l'estatus d'aquest col·lectiu. Així doncs, s'ha formulat la següent hipòtesi:

- **H_3:** Els simpatitzants de partits d'esquerres tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els simpatitzants de partits de dretes.

En definitiva, no només s'espera una divergència en les decisions de vot en iniciatives populars federals que tracten assumptes d'immigració en funció de la seva pertinença religiosa individual, és a dir, siguin protestants o catòlics (Hipòtesi 1), sinó també depenent de la pràctica real de la confessió a la qual pertanyen (Hipòtesi 2) i en funció de la simpatia del propi ciutadà vers un partit i la posició d'aquest en l'espectre esquerra-dreta (Hipòtesi 3).

2.3. El rol de la dimensió lingüística.

En el context de votacions, el comportament de vot en algunes ocasions difereix entre la part alemanya i la francesa de Suïssa (Goldberg, 2014:316). En l'anàlisi comparatiu de la influència de les característiques religioses, lingüístiques i de classe, Lijphart (1979) va trobar que el suport dels partits religiosos és més fort a la part de parla alemanya[6]. I Rapp (2014) verifica en el seu anàlisi de la tolerància que existeix una diferència en el rebuig dels estrangers entre les regions lingüístiques de Suïssa. Comprova que les comunitats de parla alemanya presenten de mitjana valors inferiors de tolerància que la Suïssa llatina[7]. També, els resultats de Steenbergen (2010) confirmen la importància continuada de la regió lingüística a Suïssa. A més, els partits de l'esquerra obtenen un millor resultat en la part de parla francesa que en la de parla italiana o alemanya. En canvi, el Partit Popular Democratacristià (CVP) i el Partit Popular Suís (SVP) semblen ser especialment atractius a la part de parla alemanya (Steenbergen, 2010; 417). Atès aquests resultats, és pot considerar l'existència d'una relació entre el vot dels partits amb la zona lingüística. Però,

[6] Aquest resultat es deu principalment entre catòlics practicants. En el cas dels protestants i catòlics no practicants, gairebé no es poden observar diferències entre ambdues regions (vegeu Lijphart, 1979: 449).
[7] Concepte utilitzat per fer referencia a les regions de parla francesa, italiana i retoromànica.

convé subratllar que les diferències no són merament lingüístiques, perquè els idiomes engloben diferències culturals, històriques, econòmiques, socials i polítiques. Per tant, en relació el que s'ha comentat, convé tenir en compte el *Röstigraben*, que fa referència a la frontera lingüística (i cultural) entre la zona de parla francesa i la zona de parla alemanya, i sovint és utilitzat per explicar els resultats electorals diferenciats entre aquestes dues regions lingüístiques.

L'estudi de Mueller i Dardanelli (2014) afirma l'existència d'una divergència entre les regions lingüístiques a Suïssa pel que fa a la distribució territorial del poder. Conclou que els suïssos francòfons acostumen a preferir més centralització que els parlants alemanys. Eugster et. al (2017) analitzen la durada de recerca de feina en funció de l'idioma. Destaquen que la frontera lingüística separa dos grups socials amb antecedents culturals i actituds diferents cap al treball. Observen que els parlants francesos o italians (llengua romànica) són més solidaris en els vots que exigeixen menys hores laborals setmanals, vacances més llargues o normes de jubilació anticipada menys restrictives. I malgrat mercats laborals locals similars i institucions idèntiques, els parlants de llengua romànica busquen feina gairebé set setmanes (un 22%) més que els parlants alemanys (Eugster et al. 2017; 1057-1058). Aleshores veiem que la dimensió lingüística ha estat tractada en diferents àmbits i estudis, inclòs s'ha relacionat aquesta amb la participació electoral (vegeu l'estudi de Ladner, 2011[8]). Però, en el cas de la seva possible influència en la decisió de vot en iniciatives populars sobre la immigració, s'ha vist que la literatura és mínima. Cal destacar que segons anàlisis descriptius (veure sobretot Helbling 2011; Rapp 2014), es pot considerar que la regió lingüística hauria de tenir una forta influència en la profunditat de tolerància, al tractar-se d'àmbits culturals diferents. Helbling (2011), per exemple, assenyala que els alemanys-suïssos són negatius respecte al gran nombre d'immigrants altament educats, especialment cap a alemanys. Altrament, Rapp (2014) en la seva enquesta observa que al voltant d'un 20% dels ciutadans de la Suïssa llatina conceben els immigrants com a "molestos", en canvi, en el cas de la Suïssa de parla alemanya, gairebé el 45% comparteix aquesta opinió negativa cap a la població immigrant. Aleshores, la literatura afirma la rellevància del rol de la llengua en els resultats electorals, perquè no només té una funció de comunicació directa, sinó també transmet valors i creences d'una manera més indirecta. D'acord amb la teoria de la

[8] Ladner afirma l'existència de diferencies en la participació electoral en relació a la regió lingüística. El cantó de Ticino, localitzada a la part de la Suïssa italiana, presenta una major participació a les urnes que les altres regions lingüístiques (Ladner, 2011:53)

"relativitat lingüística" de Laitin, el llenguatge que utilitza una persona té un impacte en la manera que percep i actua en el món (Mueller i Dardanelli, 2014:85). Per aquesta raó, el llenguatge pot formar una cultura política. De manera que els ciutadans que comparteixen una mateixa llengua i valors, presentaran un comportament de vot diferenciat que una ciutadania amb una altra llengua. En relació a votacions de política exterior i social, la població francòfona de Suïssa ha votat més fermament per l'obertura política del país i a favor de propostes de política social que els alemanys-suïssos. La suïssa italiana és similar a l'alemanya, sobretot per l'impacte econòmic més fort degut a la proximitat a Itàlia i a les línies de conflicte dominants entre liberal i conservador (Ambrogi et al. 2005:178). També Krömler i Vatter (2011) observen que els suïssos francòfons voten molt sovint a favor dels grups que ells consideren "minoritaris", en canvi, la petita minoria dels suïssos de parla italiana és especialment crítica amb votacions referents als drets d'aquest grup. Considerant la literatura en aquest àmbit, s'ha plantejat la següent hipòtesi:

- **H_4:** La pertinença a l'àrea lingüística francesa porta a un comportament electoral més favorable cap a la immigració.

Així doncs, l'interès està en comprovar si existeix una diferència en la direcció de vot vers iniciatives que tracten la immigració en funció de la regió lingüística. Tenint en compte que la democràcia directa de Suïssa confirma l'existència de diferències en actituds i preferències polítiques en els referèndums nacionals en funció de la pertinença de la regió lingüística, com a conseqüència de la divergència existent en la cultura política entre els cantons francòfons i els de parla alemanya (vegeu els estudis de Eugster et.al 2017, Mueller i Dardanelli 2014 i Büchi 2000).

3. Metodologia

3.1. Hipòtesis.

La metodologia utilitzada en l'estudi pretén donar resposta a l'objecte d'estudi. Aquest és basa en l'anàlisi del comportament dels votants en iniciatives populars federals relacionades amb la immigració i l'estatus dels immigrants a Suïssa. I com s'ha presentat en l'apartat anterior, s'han formulat les següents hipòtesis:

- **H_1:** Els votants de cultura protestant tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els de la cultura catòlica.
- **H_2:** A menor grau de religiositat, major probabilitat de tenir un comportament electoral més favorable cap a la immigració.
- **H_3:** Els simpatitzants de partits d'esquerres tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els simpatitzants de partits de dretes.
- **H_4:** La pertinença a l'àrea lingüística francesa porta a un comportament electoral més favorable cap a la immigració.

3.2. Definició de l'estudi i les dades.

Per tal d'avançar amb el treball, a continuació és presentaran les raons de l'elecció de l'objecte d'estudi, quin tipus d'estudi es precís fer per tal de validar les hipòtesis, incloent les dades necessàries, les limitacions i les eines metodològiques que s'han utilitzat.

Primerament, s'ha elegit Suïssa com a objecte d'estudi per diferents raons. El primer motiu de la seva tria s'explica pel interès existent per part de la pròpia investigadora, sobretot existeix un afecte cap el desenvolupament i funcionament del país seleccionat. En segon lloc, s'ha considerat Suïssa com l'objecte idoni per l'estudi, perquè és pot testar les hipòtesis formulades a una mateix grup de persones, és a dir, ciutadans que comparteixen una mateixa cultura i territori, però al mateix moment presenten diferències. Fet, que permet posar a prova de manera pràctica les hipòtesis. I per últim, durant la recerca i ús de la literatura, s'ha observat un creixent interès en la promoció d'investigacions d'aquest caire en el país. Però, cal mencionar que és quasi inexistent la literatura que tingui en consideració les variables: confessió, religiositat, simpatia de partit i la pertinença de l'àrea geogràfica a l'hora d'analitzar el comportament de vot. Atès

aquest buit, s'ha considerat rellevant portar a terme un estudi que permeti analitzar i explicar en major profunditat el comportament del votant suís vers temes d'immigració i fomenti futures recerques en aquest àmbit.

Per la realització de la investigació, tenint en compte els elements presentats i l'objecte d'estudi, s'ha considerat convenient l'ús d'una metodologia quantitativa. En aquest sentit es pretén explicar una variable dependent en funció d'altres variables independents. Pel que fa a l'anàlisi estadística, s'ha elaborat una base de dades pròpia[9] que engloba dades suficientment consistent com per poder fer els anàlisis per treure conclusions sobre les hipòtesis plantejades. Aquesta, s'ha elaborat a partir del corpus disponible a FORSbase, on és recullen tota la informació recopilada de les enquestes Vox. En altres termes, l'estudi es basa en el conjunt de dades de VOXIT, que engloba enquestes normalitzades a 1.000 persones les quals es realitzen després de votacions públiques nacionals a Suïssa des de 1981. Aquestes enquestes Vox es van establir amb la finalitat d'obtenir una visió més concreta i adequada del comportament de vot individual en les iniciatives suïsses i referèndums. Convé destacar la complexitat d'aquestes enquestes, perquè no sols fan preguntes específiques sobre el vot (per exemple, participació, decisió), sinó que també recopilen informació sobre variables socioeconòmiques generals com ara sexe, estatus econòmic, edat, educació o afiliació religiosa. Pel període comprès entre 1988 al 2014, s'han identificat un total de 8 iniciatives populars federals celebrades sobre qüestions que tracten l'entrada i l'estatus dels immigrants[10], però malauradament, atès que falten dades d'algunes variables explicatives, no s'inclouran totes les iniciatives per testar les hipòtesis. Convé recalcar que en el cas de la hipòtesi 1, s'ha exclòs la iniciativa popular federal *Gegen Masseneinwanderung* (09.02.2014) davant la manca de dades de la variable "confess". I també per la comprovació de la hipòtesi 2, s'ha exclòs aquesta juntament amb la iniciativa *für die Begrenzung der Einwanderung* (04.12.1988). Per tant, excepte en la verificació de la hipòtesi 3 i hipòtesi 4, la mostra s'ha hagut de limitar a 6 o 7 iniciatives populars federals, en el cas de la hipòtesi 2 i la hipòtesi 1 respectivament.

[9] En cas d'interès per la base de dades, contacti a l'autora.
[10] Mirar la taula 1, on s'il·lustren totes les iniciatives populars federals que s'han tingut en consideració a l'hora de realitzar l'estudi.

Taula 1: Iniciatives populars federals relacionades amb la immigració (1988 – 2014).

Nº	Nom	Data	Resultat	% del sí
1	Initiative «für die Begrenzung der Einwanderung»	04.12.1988	Rebutjada	32.70%
2	Initiative «gegen die illegale Einwanderung»	01.12.1996	Rebutjada	46.34%
3	Initiative «für eine Regelung der Zuwanderung»	24.09.2000	Rebutjada	36.20%
4	Initiative «gegen Asylrechtsmissbrauch »	24.11.2002	Rebutjada	49.91%
5	Initiative «für demokratische Einbürgerungen»	01.06.2008	Rebutjada	36.25%
6	Ausschaffungsinitiative	28.11.2010	Aprovada	52.91%
7	Initiative «Gegen Masseneinwanderung »	09.02.2014	Aprovada	50.33%
8	Initiative «Stopp der Überbevölkerung – zur Sicherung der natürlichen Lebensgrundlagen»	30.11.2014	Rebutjada	25.90%

Nota: Les iniciatives presents tracten la immigració o l'estatus de l'immigrant. Entre elles hi ha quatre iniciatives (nº1, nº3, nº7 i nº8) que tracten sobre l'entrada d'immigrants i la limitació d'aquesta, una altra iniciativa (nº5) consistia en establir la llibertat de decisió per part dels municipis de quin òrgan decideix sobre les decisions de naturalització, i per últim, la resta d'iniciatives (nº2, nº4 i nº6) estan relacionades amb l'estatus i els drets de les persones immigrants. Concretament, les dues iniciatives nº2 i nº4 promovien la configuració i limitació del procés per l'obtenció d'asil, i la iniciativa nº 6 tractava la criminalitat estranger i promovia que en determinats casos o delictes, la condemna havia d'estar vinculada automàticament amb l'expulsió de l'individu. Totes les iniciatives, s'han considerat iniciatives restrictives, per tant, si un individu ha votat a favor d'aquestes, s'ha considerat que presenta una postura més negativa que ciutadans que han rebutjat les iniciatives.

***Font**: Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de la Bundeskanzlei BK. Recuperat de https://www.bk.admin.ch/ch/d/pore/vi/vis_2_2_5_7.html*

3.3. Variables.

Les principals variables explicatives utilitzades són les següents: *religió*, *freqüència de visita a l'església, identificació de partit* i *àrea lingüística.* En el cas de la confessió, es distingeix principalment entre protestantisme i cristianisme catòlic amb la finalitat d'analitzar si existeix un comportament de vot diferenciat. De manera paral·lela, davant

la revisió de la literatura realitzada, s'ha considerat convenient no sols tenir en compte la confessionalitat de la persona sinó també considerar la freqüència de visita a l'església. Per comprovar la hipòtesi 3, s'ha utilitzat la variable d'identificació de partit, perquè s'estima un comportament de vot distint en funció de la simpatia que un individu presenta vers un partit, depenent de la ubicació en l'eix ideològic. I en darrer terme, s'ha tingut en compte la pertinença del votant a una àrea lingüística, per fer-ho, s'ha diferenciat entre la zona de parla alemanya, la Suïssa francòfona i la regió italiana.

Taula 2: Variables de l'anàlisi de dades.

	Nom	Categoria	Tipus
Variable principal	*Comportament de vot dels ciutadans que han votat*	Vot	Depenent
Variables explicatives	*Identificació de partit*	Política	Independent
	Confessió del votant	Estatus socioeconòmic	
	Freqüència de visita a l'església		
	Pertinença de l'individu a una àrea lingüística		
Variables de control	*Edat del votant*		
	Sexe del votant		
	Activitat professional del votant		
	Nivell d'estudis del votant		
	Ingressos de les llars		
	Tipus d'assentament del votant		

Font: *elaboració pròpia*

D'altra banda, a les quatre variables independents, s'inclouen a l'anàlisi sis variables de control. En primer lloc, s'ha considerat l'edat. Diversos estudis han demostrat que els enquestats més grans, els homes i els residents a les zones rurals tenen més probabilitats de presentar una postura negativa vers immigrants que els individus més joves, les dones i els que viuen a les zones urbanes. Part d'això, s'explica perquè els individus d'edat avançada, amb menys estudis i ideològicament de dreta, generalment presenten actituds més conservadores que comporten a una decisió de vot menys liberal (Rapp et al., 2014). Per això, també s'ha inclòs la variable educació. La literatura assenyala que una major educació comporta a un augment del coneixement i capacitats cognitives, fet que provoca un desenvolupament de major tolerància i obertura (vegeu Weldon, 2006). En altres paraules, s'afirma que a major grau d'educació existeix una

major probabilitat de votar en favor d'iniciatives que contemplen una obertura i ampliació dels drets dels immigrants. Com a exemple podem presentar l'estudi de Mayda (2006), aquest afirma que existeix una relació significant i positiva en l'impacte de l'educació sobre la postura pro-immigrant. Un altre exemple és la investigació de Vatter et al. (2011) de la iniciativa popular federal sobre la construcció de minarets. Arriben a la conclusió que a mesura que augmenta el nivell educatiu de l'individu, disminueix notablement el vot en favor d'aquesta iniciativa. I al mateix resultat també hi arriba l'estudi de Krömler i Vatter (2011). Altrament, s'ha inclòs com a variable de control el sexe (distingint entre dóna i home). Aquesta variable i el seu efecte ha estat un tema de discussió en la literatura, perquè ha demostrat resultats diferenciats arreu del món. Convé mencionar que la tesis "gender gap" (mireu Fontana et al., 2006) ha anat evolucionant i es considera que en l'actualitat les dones opten sovint per partits i postures socialdemòcrates i liberals. A més, la literatura apunta que la diferencia de sexe és insignificant, però pot ser rellevant en un context o votació determinat. Krömler i Vatter (2011) assenyalen que existeix un comportament de vot diferenciat, especialment en qüestions d'ecologia, seguretat, iniciatives relacionades amb la població estrangera i referents a l'economia. Les dones principalment presenten posicions favorables vers el medi ambient i grups desafavorits, en canvi, els homes defensen més la posició tradicional, per tant, contraris als estrangers i propicis a l'economia (Longchamp et al., 2006). En aquest sentit, quant a iniciatives restrictives cap als drets i l'estatus del col·lectiu d'estudi, cal controlar aquesta variable amb la finalitat d'evitar distorsions en la investigació. També Knoll (2009) assenyala que les dones, les persones més joves i les persones amb nivells d'educació més elevats tenen una major probabilitat de veure els immigrants de manera més positiva. Altrament, s'ha introduït com a variable de control el factor de treballar o estar a l'atur, i els ingressos de les llars. Segons Ceobanu i Escandell (2010) les persones d'estrats socioeconòmics més baixos o en situacions vulnerables (com ara, els desocupats o els treballadors manuals no qualificats) tenen una predisposició a expressar una actitud negativa vers immigrants que els individus dels estrats superiors. I en últim lloc, s'inclou la variable ciutat versus camp. La literatura i estudis (vegeu Mayda, 2006; Antonsich i Jones, 2010) indiquen que els individus que viuen al camp són més proclius de votar a favor de restriccions d'immigració. A més, les persones que viuen en zones rurals presenten valors més tradicionals, i en el cas de Suïssa, s'observa que com a conseqüència de la hegemonia de la ciutadania en les àrees rurals és produeix una retenció de valors que desemboca a una postura proteccionista de la cultura que pot incentivar un rebuig cap a grups minoritaris

o desafavorits. Per tant, el lloc habitual dels individus pot influenciar en la direcció del vot, per això, cal controlar-lo.

3.4. Eines d'anàlisi.

Al tractar variables categòriques, l'anàlisi empíric segueix l'estratègia de recerca dels models de regressió logística binària i l'ús de taules de contingència, utilitzant el programa SPSS *Statistics*. Primerament, s'ha assegurat de poder treballar les dades, tot i que donades les limitacions del treball a causa del temps i l'extensió d'aquest, s'ha optat per un anàlisi que permeti garantir un mínim de sentit en la creació dels models i permeti entendre millor el comportament de vot en iniciatives populars federals que tracten la immigració. En aquest sentit, s'analitzen els coeficients de les variables, els nivells de significació d'aquests i dels models plantejats, i el Khi quadrat per tal d'observar fins a quin punt els models expliquen la variable dependent de la investigació (el vot).

4. Descripció i anàlisi de dades

Aquest apartat desenvolupa la recerca duta a terme aplicant la metodologia que s'ha especificat amb la finalitat de buscar donar resposta a les hipòtesis plantejades. Cal destacar que, davant variables categòriques, s'ha optat per la realització de taules de contingència i regressions logístiques binaries. Aquest últim, amb la finalitat d'introduir les variables de control mencionades a l'apartat de metodologia.

- **H_1:** *Els votants de cultura protestant tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els de la cultura catòlica.*

En aquest punt es pretén resoldre la validesa de la hipòtesi 1. A la Taula 3 es pot veure que el 37,1% dels entrevistats varen votar a favor de les iniciatives populars federals seleccionades. Aquest percentatge es major en les persones catòliques (38%) que en els protestants (36,8%) i en els ateus (35,1%). La gran majoria dels votants, el 62,9%, van votar en contra de les iniciatives. En aquest cas, el percentatge més elevat (64,9%) el presenten els ateus, i en segon lloc, trobem els protestants (63,2%) i, en darrer terme els catòlics (62%). En altres paraules, depenent de la confessionalitat és pot explicar part del comportament de vot, encara que la relació és dèbil. Per tant, acceptem la Hipòtesi 1, encara que no s'hagi observat una diferencia molt significant entre els protestants i els catòlics. Així mateix, cal tenir en consideració altres aspectes per poder entendre el comportament polític dels ciutadans en iniciatives populars federals sobre la immigració. A més, tenint en consideració la distribució Khi quadrat (valor de 2,291), la qual estudia la relació entre les variables veiem que el nivell de significació en aquest cas és de 0,318 i per tant, al ser superior que 0,05 no podem rebutjar la hipòtesis nul·la que estableix la independència de les variables. En altres termes, les variables són independents entre si o no presenten una relació de dependència, però el test es considera estadísticament vàlid.

Taula 3: Taula de contingència entre vot i religió.

			Religió			
			Protestant	Catòlic	Ateu	Total
Vot	A favor	Recompte	848	893	282	2023
		% dintre de Religió	36,8%	38,0%	35,1%	37,1%
	En contra	Recompte	1457	1458	522	3437
		% dintre de Religió	63,2%	62,0%	64,9%	62,9%
Total		Recompte	2305	2351	804	5460
		% dintre de Religió	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 4: Proves de khi quadrat

	Valor	gl	Sig. asimptòtica (bilateral)
Khi-quadrat de Pearson	2,291[a]	2	,318
Raó de versemblances	2,299	2	,317
Associació lineal per lineal	,155	1	,694
N de casos vàlids	5460		

a. 0 caselles (, 0%) tenen una freqüència esperada inferior a 5. La freqüència mínima esperada és 297,89.

Font: *elaboració pròpia.*

En relació al model de base formulat a través de la regressió logística binaria, apunta que existeix majoritàriament persones que rebutgen les iniciatives populars federals que tracten la immigració. Sense tenir en compte altres aspectes i d'acord a les freqüències, si afirmem que una persona ha votat en contra de les iniciatives seleccionades, tindríem una possibilitat d'un 65% d'encertar. Considerant això, si introduïm les variables de control presentades a l'apartat de la metodologia es probable que aquest percentatge augmenti. Encara que a la taula de les variables que no estan en l'equació s'observa que una gran majoria superen el valor 0,05 a l'apartat del nivell de significació, i per aquesta raó, s'explica perquè aquestes no aporten informació addicional al model. Ara bé, a l'introduir les variables independents de control, la puntuació d'eficiència estadística de ROA present a la Taula 6, indica que hi ha una millora significativa en la predicció de la probabilitat d'ocurrència de les categories de la variable dependent (Khi quadrat; 341, 208 i $p<0,05$). I el valor de R quadrat de Nagelkerke assenyala que el model present explica el 7,7% de la variància de la variable vot. A més, la prova d'Hosmer i Lemeshow explica que el percentatge de variància de la variable depenent pel model (0,504) s'ajusta a la realitat. I la probabilitat d'encert en el resultat de

la variable dependent (opció de vot) és del 65,1%, quan sabem una de les característiques de les variables independents.

Taula 5: Resum del model.

Pas	-2 log de la versemblança	R quadrat de Cox i Snell	R quadrat de Nagelkerke
1	7291,764[a]	,056	,077

a. L'estimació ha finalitzat en el nombre de iteració 4 perquè les estimacions dels paràmetres han canviat en menys de, 001.

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 6: Proves òmnibus sobre els coeficients del model.

		Khi quadrat	gl	Sig.
Paso 1	Pas	341,208	17	,000
	Bloc	341,208	17	,000
	Model	341,208	17	,000

Font: *elaboració pròpia.*

A partir d'aquests resultats, és considera que la variable independent efectivament permet predir de manera adequada el resultat de la variable dependent, però la inclusió de variables de control no ha permès millorar significativament el model. A més, la Taula 7 demostra que totes les variables de control excepte la variable sexe no són significatives, i per tant, no permeten explicar la variable dependent. Davant d'aquest resultat, convindria eliminar les variables no significatives per tal d'adequar el model. I en relació a la hipòtesi plantejada, convé recalcar que s'afirma una lleugera diferencia en la direcció de vot entre els protestants i els catòlics. Resulta que els protestants presenten una reducció d'un 64% de probabilitat de votar en contra, en canvi, els catòlics assenyalen una disminució d'un 65% de la possibilitat de rebuig de la iniciativa. I en el cas dels ateus, veiem que existeix una reducció d'un 62% de votar en contra. Dit d'una altra manera, els votants ateus presenten una actitud de rebuig vers les iniciatives seleccionades, i a més, existeix una petita diferencia entre els protestants i els catòlics, perquè els primers presenten majors possibilitats de votar en contra d'aquestes a diferència dels segons. Per tant, s'accepta la Hipòtesi 1.

Taula 7: Variables en l'equació.

		B	E.T.	Wald	gl	Sig.	Exp(B)	I.C. 95% per EXP(B)	
								Inferior	Superior
Paso 1[a]	Protestant	-1,027	,093	121,515	1	,000	,358	,298	,430
	Catòlic	-1,059	,093	129,805	1	,000	,347	,289	,416
	Ateu	-,980	,112	76,938	1	,000	,375	,302	,467
	Treballa	,023	,073	,103	1	,748	1,024	,888	1,180
	Edat			2,977	3	,395			
	30-44	-,059	,121	,236	1	,627	,943	,744	1,196
	45-59	-,151	,119	1,603	1	,205	,860	,681	1,086
	+60	-,149	,119	1,551	1	,213	,862	,682	1,089
	Primària	,225	,420	,287	1	,592	1,252	,550	2,853
	Secundària	,519	,423	1,501	1	,221	1,680	,733	3,850
	Superior	,818	,422	3,762	1	,052	2,267	,991	5,184
	Ingressos	-,080	,129	,382	1	,537	,923	,717	1,189
	3.001 - 5.000	-,008	,106	,006	1	,937	,992	,805	1,222
	5'001 - 7'000	-,037	,102	,131	1	,717	,964	,788	1,178
	7.001 - 9.000	,094	,111	,722	1	,395	1,099	,884	1,365
	+ 9'001	,199	,110	3,297	1	,069	1,220	,984	1,512
	Dona	,338	,059	32,603	1	,000	1,403	1,249	1,575
	Rural	-,092	,061	2,273	1	,132	,912	,808	1,028
	Constant	,940	,444	4,478	1	,034	2,561		

a. Variable(s) introduïda (s) en el pas 1: Protestant, Catòlic, Ateu, Treballa, Edat, Primària, Secundària, Superior, Ingressos, 3001-5000, 5001-7000, 7001-9000, + 9000, Dona, Rural.

Font: *elaboració pròpia.*

- **H_2:** *A menor grau de religiositat, major probabilitat de tenir un comportament electoral més favorable cap a la immigració.*

La Taula 8 mostra que la majoria dels ciutadans (60,8%) van votar en contra de les iniciatives escollides. Curiosament, a diferència de la premissa plantejada, s'observa que els ciutadans que van molt sovint a l'església, és a dir, un cop a la setmana (63,1%) o almenys un cop al mes (65,6%) presenten una major probabilitat de votar en contra de les iniciatives que persones que van menys cops a l'església durant l'any (56,9%) o de tant en tant (60,4%). Dit d'altra manera, no podem acceptar la Hipòtesi 2, perquè no és compleix la premissa, ja que votants de major religiositat presenten una actitud de rebuig major vers iniciatives que tracten la immigració que els que mai van a l'església. A més, tenint en consideració la distribució Khi quadrat (valor de 11,716), la qual estudia la

relació entre les variables veiem que el nivell de significació en aquest cas és de 0,02, i per tant, podem rebutjar la hipòtesi nul·la. En altres paraules, les variables són dependents entre si o presenten una relació de dependència i el test és considera estadísticament vàlid.

Taula 8: Taula de contingència entre vot i freqüència de visita a l'església.

			Freqüència de visita a l'església					
			Almenys un cop a la setmana	Almenys un cop al mes	Varies vegades a l'any	Només de tant en tant	Mai	Total
Opcions de vot	A favor	Recompte	176	156	363	785	115	1595
		% dintre de Freqüència de visita a l'església	36,9%	34,4%	43,1%	39,6%	37,0%	39,2%
	En contra	Recompte	301	298	479	1196	196	2470
		% dintre de Freqüència de visita a l'església	63,1%	65,6%	56,9%	60,4%	63,0%	60,8%
Total		Recompte	477	454	842	1981	311	4065
		% dintre de Freqüència de visita a l'església	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0 %	100,0 %

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 9: Proves de khi quadrat

	Valor	gl	Sig. asimptòtica (bilateral)
Khi-quadrat de Pearson	11,716[a]	4	,020
Raó de versemblances	11,750	4	,019
Associació lineal per lineal	1,163	1	,281
N de casos vàlids	4065		

a. 0 caselles (, 0%) tenen una freqüència esperada inferior a 5. La freqüència mínima esperada és 122,03.

Font: *elaboració pròpia.*

Pel que fa la regressió logística binaria, el model del bloc inicial presenta un 65% de probabilitat de predir correctament la opció de vot del votant. A banda d'això, tenint en consideració la taula de les variables que no estan en l'equació, en la qual la meitat de les variables independents superen el valor de 0,05 a l'apartat de nivell de significació. Cal remarcar que això pot portar a un augment reduït de la millora del model, perquè una part important de les variables no aporten informació addicional al model. Així i tot, amb la introducció de les variables de control s'ha observat (vegeu la Taula 10) que el nivell de significació del Khi quadrat (257,717) és significatiu. D'altra

banda, el valor de R quadrat de Nagelkerke assenyala que el model present explica el 5,9% de la variància de la variable vot. No obstant això, la prova d'Hosmer i Lemeshow (Taula 11), la qual permet estudiar la bondat d'ajust del model de regressió logística presenta un valor de 0,353. Així doncs, al presentar un p-valor superior a 0,05 és considera que el model s'ajusta a la realitat. A banda d'això, la probabilitat d'encertar el resultat de la variable dependent (opció de vot) ha augmentat lleugerament arribant al 65,3%.

Taula 10: Proves òmnibus sobre els coeficients del model.

		Khi quadrat	gl	Sig.
Pas 1	Pas	259,717	19	,000
	Bloc	259,717	19	,000
	Model	259,717	19	,000

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 11: Resum del model.

Pas	-2 log de la versemblança	R quadrat de Cox i Snell	R quadrat de Nagelkerke
1	7373,255[a]	,043	,059

a. L'estimació ha finalitzat en el nombre de iteració 4 perquè les estimacions dels paràmetres han canviat en menys de, 001.

Font: *elaboració pròpia.*

A partir d'aquests resultats, la variable independent permet predir de manera adequada quin podria ser el resultat de la variable dependent, però la inclusió de variables de control no ha permès millorar significativament el model. I també en aquest cas, la Taula 12 apunta que totes les variables de control, amb excepció de la variable sexe, les variables independents que tracten la freqüència de visita a l'església i la variable superior, no són significatives, i per tant, no permeten explicar la variable dependent. Davant d'aquest resultat, convindria eliminar les variables no significatives per tal d'adequar el model. D'altra banda, tornant a la Hipòtesi 2 s'ha de tenir en compte que no s'accepta, perquè s'ha trobat que les persones amb nivells de religiositat elevades (votants que van un cop a la setmana o almenys un cop al mes a l'església)

presenten una major probabilitat de votar en contra a diferència de ciutadans que van menys vegades a l'església. Per tant, rebutgem la Hipòtesi 2.

Taula 12: Variables en l'equació.

		B	E.T.	Wald	gl	Sig.	Exp(B)	I.C. 95% per EXP(B)	
								Inferior	Superior
Pas 1[a]	Molt	-,395	,112	12,397	1	,000	,674	,541	,839
	Sovint	-,292	,115	6,422	1	,011	,747	,596	,936
	Freqüentment	-,685	,090	58,537	1	,000	,504	,423	,601
	Excepcionalment	-,557	,072	60,167	1	,000	,573	,498	,660
	Mai	-,477	,131	13,244	1	,000	,621	,480	,802
	Treballa	,010	,072	,019	1	,890	1,010	,877	1,164
	Edat			1,700	3	,637			
	30-44	-,028	,121	,055	1	,814	,972	,767	1,232
	45-59	-,112	,119	,883	1	,347	,894	,708	1,129
	+60	-,086	,119	,515	1	,473	,918	,727	1,160
	Primària	,325	,418	,604	1	,437	1,384	,610	3,142
	Secundària	,638	,421	2,294	1	,130	1,892	,829	4,320
	Superior	,931	,420	4,916	1	,027	2,537	1,114	5,779
	Ingressos	-,128	,128	1,004	1	,316	,879	,684	1,131
	3.001 - 5.000	-,025	,106	,057	1	,812	,975	,793	1,200
	5'001 - 7'000	-,024	,102	,056	1	,813	,976	,800	1,192
	7.001 - 9.000	,076	,110	,479	1	,489	1,079	,870	1,339
	+ 9'001	,190	,109	3,046	1	,081	1,209	,977	1,497
	Dona	,349	,059	34,952	1	,000	1,417	1,263	1,591
	Rural	-,100	,061	2,677	1	,102	,905	,803	1,020
	Constant	,305	,437	,487	1	,485	1,356		

a. Variable(s) introduïda (s) en el pas 1: Molt, Sovint, Freqüentment, Excepcionalment, Mai, Treballa, Edat, Primària, Secundària, Superior, Ingressos, 3001-5000, 5001-7000, 7001-9000, + 9000, Dona, Rural.

Font: *elaboració pròpia.*

- **H_3:** *Els simpatitzants de partits d'esquerres tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els simpatitzants de partits de dretes.*

Pel que fa a la relació entre la direcció de vot i el sentiment partidista, mirant el nivell de significació a la Taula 13 de les proves de Khi quadrat, podem afirmar que les variables són dependents entre si o presenten una relació de dependència. També, s'observa un augment de suport per les iniciatives populars federals tractades a mesura

que el votant dóna suport a un partit posicionat a la dreta de l'espectre ideològic (Taula 12). Així doncs, la majoria de les persones (82,6%) que s'identifiquen amb partits d'esquerres varen votar en contra. Per contra, les persones amb simpatia cap a partits de dretes, sols un 51,7% varen rebutjar les iniciatives i un 48,3% varen donar suport a aquestes. I en darrer terme, en el cas dels ciutadans que són partidaris de partits de centre, presenten en general a les urnes una postura contrària (72,9%) a l'aprovació de les iniciatives. És per això que s'accepta la Hipòtesi 3, que estableix un comportament electoral més favorable cap a la immigració per part de simpatitzants de partits d'esquerres que no dels votants que donen suport a partits de dretes.

Taula 13: Taula de contingència entre vot i identificació de partit.

			Identificació de partit			
			Esquerra	Centre	Dreta	Total
Vot	A favor	Recompte	273	162	907	1342
		% dintre d'Identificació de partit	17,4%	27,1%	48,3%	33,2%
	En contra	Recompte	1297	436	969	2702
		% dintre d'Identificació de partit	82,6%	72,9%	51,7%	66,8%
Total		Recompte	1570	598	1876	4044
		% dintre d'Identificació de partit	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 14: Proves de khi quadrat.

	Valor	gl	Sig. asimptòtica (bilateral)
Khi-quadrat de Pearson	381,224[a]	2	,000
Raó de versemblances	391,820	2	,000
Associació lineal per lineal	373,468	1	,000
N de casos vàlids	4044		

a. 0 caselles (, 0%) tenen una freqüència esperada inferior a 5. La freqüència mínima esperada és 198,45.

Font: *elaboració pròpia.*

Respecte al model de base establert a través de la regressió logística binaria, apunta que la majoria de les persones rebutgen les iniciatives populars federals que tracten la immigració. Sense tenir en compte altres aspectes i d'acord a les freqüències, si afirmem que una persona ha votat en contra de les iniciatives seleccionades, tindríem una possibilitat d'un 65% d'encertar. Així doncs, la inserció de les variables independents de control ha permès incrementar la probabilitat d'encert en el resultat de la variable dependent (opció de vot), perquè aquesta s'ha elevat al 67,7% quan sabem una de les característiques de les variables independents. I el valor de R quadrat de Nagelkerke assenyala que el model explica el 12,3% de la variància de la variable vot.

Taula 15: Proves òmnibus sobre els coeficients del model.

		Khi quadrat	gl	Sig.
Pas1 1	Pas	393,528	3	,000
	Bloc	393,528	3	,000
	Model	393,528	3	,000

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 16: Resum del model.

Pas	-2 log de la versemblança	R quadrat de Cox i Snell	R quadrat de Nagelkerke
1	7083,437[a]	,089	,123

a. L'estimació ha finalitzat en el nombre de iteració 4 perquè les estimacions dels paràmetres han canviat en menys de, 001.

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 17: Prova de Hosmer i Lemeshow.

Pas	Khi quadrat	gl	Sig.
1	13,358	8	,100

Font: *elaboració pròpia.*

D'altra banda, el Khi quadrat (13,358) presenta un nivell de significació de 0,10, i per tant, el model s'ajusta bé a les dades. Quant a les variables en l'equació (Taula 18), la majoria de les variables (amb excepció de la variable sexe, les variables referents a la ideologia dels partits i les variables ingressos 1, superior i secundària) presenten un nivell de significació superior al 0,05, per aquesta raó, no són significants. Davant d'aquest resultat, convindria eliminar les variables no significatives per tal d'adequar el model. I en relació a la Hipòtesi 3, les tres variables referents a l'eix ideològic presenten nivells de

significació inferiors a 0,05, i per aquest motiu, són variables significatives. Convé destacar que els partidistes de partits de centre, i sobretot votants de partits d'esquerres, presenten una elevada probabilitat de presentar una actitud contrària a iniciatives populars federals relacionades amb la immigració a diferència dels ciutadans que s'identifiquen amb partits d'ideologia contrària (vegeu Taula 18). Extraiem aquesta conclusió, principalment perquè els simpatitzants de partits d'esquerres presenten una probabilitat molt elevada de votar en contra, en canvi, els simpatitzants de partits de dretes presenten una disminució d'un 46% en la possibilitat de votar en contra de la iniciativa, i els partidaris del centre presenten un augment del 49% de rebutjar-la. Dit d'una altra manera, els resultats permeten acceptar la Hipòtesi 3.

Taula 18: Variables en l'equació.

		B	E.T.	Wald	gl	Sig.	Exp(B)	I.C. 95% per EXP(B)	
								Inferior	Superior
Pas 1[a]	Esquerra	,932	,084	122,810	1	,000	2,539	2,153	2,994
	Centre	,400	,109	13,352	1	,000	1,492	1,204	1,849
	Dreta	-,625	,067	86,299	1	,000	,535	,469	,611
	Treballa	,048	,074	,425	1	,515	1,049	,908	1,213
	Edat			1,494	3	,684			
	30-44	-,066	,124	,285	1	,593	,936	,734	1,193
	45-59	-,127	,122	1,100	1	,294	,880	,694	1,117
	+60	-,052	,122	,183	1	,669	,949	,748	1,205
	Primària	,514	,428	1,441	1	,230	1,671	,723	3,867
	Secundària	,858	,431	3,964	1	,046	2,358	1,013	5,489
	Superior	1,086	,430	6,390	1	,011	2,962	1,276	6,873
	Ingressos	-,261	,131	3,949	1	,047	,771	,596	,996
	3.001 - 5.000	-,164	,108	2,318	1	,128	,848	,686	1,048
	5'001 - 7'000	-,115	,104	1,230	1	,267	,891	,727	1,092
	7.001 - 9.000	-,036	,113	,105	1	,746	,964	,773	1,202
	+ 9'001	,115	,111	1,062	1	,303	1,121	,902	1,394
	Dona	,257	,061	17,850	1	,000	1,292	1,147	1,456
	Rural	-,048	,063	,579	1	,447	,953	,843	1,078
	Constant	-,177	,446	,157	1	,692	,838		

a. Variable(s) introduïda (s) en el pas 1: Esquerra, Centre, Dreta, Treballa, Edat, Primària, Secundària, Superior, Ingressos, 3001-5000, 5001-7000, 7001-9000, + 9000, Dona, Rural.

Font: *elaboració pròpia.*

- **H_4:** *La pertinença a l'àrea lingüística francesa porta a un comportament electoral més favorable cap a la immigració.*

Respecte a la rellevància de l'àrea lingüística, convé destacar que existeix una relació de dependència entre les variables (vot i àrea lingüística). A banda d'això, s'observa un comportament de vot diferenciat en funció de la pertinença lingüística. En aquest sentit, els votants de la zona italiana presenten una actitud més favorable cap a les iniciatives que la resta dels suïssos. Per il·lustrar (Taula 19), el 41,4% varen votar a favor de les iniciatives populars federals i sols un 58,6% en contra. Respecte als ciutadans de l'àrea alemanya s'observa que un 65,1% es van posicionar-se en contra de les iniciatives, i per tant, presenten un percentatge major que els votants de la zona italiana (58,6%), però inferior al dels electors de l'àrea francesa (72,1%). Així doncs, els ciutadans de l'àrea francesa presenten un comportament electoral més favorable cap a la immigració que la resta. Considerant aquest resultat s'afirma la Hipòtesi 4, així doncs, existeix un comportament de vot més positiu dels votants de la zona francesa cap a la immigració. En altres paraules, s'observa un comportament electoral diferenciat en funció de l'àrea lingüística a la qual pertany l'electorat.

Taula 19: Taula de contingència entre vot i àrea lingüística.

			Àrea lingüística			
			Alemanya	Francesa	Italiana	Total
Vot	A favor	Recompte	1471	466	287	2224
		% dintre d'Àrea lingüística	34,9%	27,9%	41,4%	33,8%
	En contra	Recompte	2746	1203	407	4356
		% dintre d'Àrea lingüística	65,1%	72,1%	58,6%	66,2%
Total		Recompte	4217	1669	694	6580
		% dintre d'Àrea lingüística	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 20: Proves de khi quadrat.

	Valor	gl	Sig. asimptòtica (bilateral)
Khi-quadrat de Pearson	45,691[a]	2	,000
Raó de versemblances	45,973	2	,000
Associació lineal per lineal	,067	1	,795
N de casos vàlids	6580		

a. 0 caselles (, 0%) tenen una freqüència esperada inferior a 5. La freqüència mínima esperada és 234,57.

Font: *elaboració pròpia.*

El model de base formulat a través de la regressió logística binaria apunta l'existència d'una probabilitat d'un 65% d'encertar correctament, afirmant que el votant ha rebutjat les iniciatives populars federals. També en aquest cas, a la graella de les variables que no estan en l'equació s'observa que sols una part de les variables presenten un nivell de significació inferior al 0,05. És a dir, la majoria de les variables de control introduïdes no aporten informació addicional al model. Així i tot, amb la introducció de les variables de control a la Taula 21 és contempla que el nivell de significació del Khi quadrat (223,435) és significatiu al presentar un nivell de significació inferior a 0,05.

Taula 21: Proves òmnibus sobre els coeficients del model.

		Khi quadrat	gl	Sig.
Pas 1	Pas	223,435	16	,000
	Bloc	223,435	16	,000
	Model	223,435	16	,000

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 22: Resum del model.

Pas	-2 log de la versemblança	R quadrat de Cox i Snell	R quadrat de Nagelkerke
1	7409,537[a]	,037	,051

a. L'estimació ha finalitzat en el nombre de iteració 4 perquè les estimacions dels paràmetres han canviat en menys de, 001.

Font: *elaboració pròpia.*

D'altra banda, el valor de R quadrat de Nagelkerke assenyala que el model present explica el 5,1% de la variància de la variable vot (Taula 22). I la prova d'Hosmer i Lemeshow, la qual permet estudiar la bondat d'ajust del model de regressió logística presenta un valor de 0,596. Com que el p-valor és superior a 0,05, s'accepta la Hipòtesi nul·la, i per tant, el model s'ajusta a la realitat. A més, la probabilitat d'encert en el resultat de la variable dependent (opció de vot) s'ha mantingut. I també en aquest cas, la Taula 24 permet arribar a la conclusió que totes les variables de control amb excepció de la variable sexe, variables relacionades amb l'àrea lingüística i la variable superior, no són significatives, i per aquesta raó, no permeten explicar la variable dependent. Davant d'aquest resultat, convindria eliminar les variables no significatives per tal d'adequar el model. A banda d'això, tornant a la Hipòtesi 4 convé destacar la significació que presenten aquestes a l'hora de explicar la variable dependent (opció de vot). Considerant la Taula 24, existeix un comportament de vot diferenciat en funció de l'àrea lingüística a

la qual pertany el votant. Resulta que les persones que formen part de la zona francesa presenten un increment d'un 44% en la probabilitat de votar en contra, en canvi, les persones de la zona italiana presenten una reducció del 24% de la probabilitat de rebutjar la iniciativa. En altres paraules, s'ha comprovat que els ciutadans de l'àrea francesa presenten en major mesura un rebuig vers iniciatives populars federals relacionades amb la immigració a diferència dels seus veïns de parla alemanya i italiana. Per tant, admetem la Hipòtesi 4.

Taula 23: Prova de Hosmer i Lemeshow.

Pas	Khi quadrat	gl	Sig.
1	6,459	8	,596

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 24: Variables en l'equació.

		B	E.T.	Wald	gl	Sig.	Exp(B)	I.C. 95% per EXP(B)	
								Inferior	Superior
Pas 1[a]	Llengua			47,645	2	,000			
	Francesa	,367	,068	29,039	1	,000	1,443	1,263	1,649
	Italiana	-,275	,089	9,614	1	,002	,759	,638	,904
	Treballa	,030	,072	,174	1	,676	1,030	,895	1,187
	Edat			1,052	3	,789			
	30-44	-,071	,121	,347	1	,556	,931	,735	1,180
	45-59	-,110	,119	,859	1	,354	,896	,710	1,130
	+60	-,103	,118	,750	1	,386	,903	,716	1,138
	Primària	,446	,417	1,140	1	,286	1,561	,689	3,539
	Secundària	,816	,420	3,767	1	,052	2,260	,992	5,150
	Superior	1,103	,419	6,930	1	,008	3,012	1,325	6,846
	Ingressos	-,183	,128	2,035	1	,154	,833	,648	1,071
	3.001 - 5.000	-,057	,106	,288	1	,591	,945	,768	1,162
	5'001 - 7'000	-,043	,101	,179	1	,672	,958	,785	1,169
	7.001 - 9.000	,059	,110	,285	1	,594	1,060	,855	1,315
	+ 9'001	,164	,109	2,283	1	,131	1,178	,952	1,458
	Dona	,350	,059	35,606	1	,000	1,419	1,265	1,591
	Rural	-,138	,061	5,177	1	,023	,871	,773	,981
	Constant	-,235	,436	,291	1	,589	,790		

a. Variable(s) introduïda (s) en el pas 1: Llengua, Francesa, Italiana, Treballa, Edat, Primària, Secundària, Superior, Ingressos, 3001-5000, 5001-7000, 7001-9000, + 9000, Dona, Rural.

Font: *elaboració pròpia.*

4.1. Discussió dels resultats.

En relació als resultats obtinguts, s'ha considerat adient fer una interpretació global i presentar un model de regressió logística binaria íntegre, és a dir, que inclogui totes les variables explicatives i variables de control.

Amb relació a les hipòtesis, s'han acceptat tres de les quatre plantejades inicialment. Resumint, s'ha admès la **Hipòtesi 1**: *Els votants de cultura protestant tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els de la cultura catòlica.* Per contra, s'ha rebutjat la **Hipòtesi 2**: *A menor grau de religiositat, major probabilitat de tenir un comportament electoral més favorable cap a la immigració*. En aquest sentit, a diferència de la literatura (Rapp et al. 2014; Sullivan et al., 1993) no s'ha observat que els assistents habituals a les esglésies presentin un comportament més restrictiu que la resta. D'altra banda, s'ha acceptat la **Hipòtesi 3**, la qual establia que *els simpatitzants de partits d'esquerres tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els simpatitzants de partits de dretes.* I en darrer lloc, s'ha confirmat la **Hipòtesi 4:** *La pertinença a l'àrea lingüística francesa porta a un comportament electoral més favorable cap a la immigració.*

A banda d'això, la regressió logística binaria global presenta el valor de R quadrat de Nagelkerke més elevat de tots els models anteriors arribant a explicar el 16,8% de la variància de la variable d'opció de vot. I també, el p-valor de la prova de Hosmer i Lemeshow és superior a 0,05. Per tant, el test de bondat d'ajust confirma que el model proposat s'ajusta al que s'ha observat.

Taula 25: Resum del model.

Pas	-2 log de la versemblança	R quadrat de Cox i Snell	R quadrat de Nagelkerke
1	6866,263[a]	,122	,168

a. L'estimació ha finalitzat en el nombre de iteració 5 perquè les estimacions dels paràmetres han canviat en menys de, 001.

Font: *elaboració pròpia.*

Taula 26: Prova de Hosmer i Lemeshow.

Pas	Khi quadrat	gl	Sig.
1	10,302	8	,244

Font: *elaboració pròpia.*

Altrament, la probabilitat d'encert en el resultat de la variable dependent (opció de vot) ha augmentat arribant al 69%. Així doncs, la introducció completa de totes les

variables explicatives i de control ha permès millorar significativament el model, atès que les variables independents permeten predir de manera adequada quin podria ser el resultat de la variable dependent.

Per acabar, tenint en consideració la Taula 27 convé subratllar que les variables explicatives referents a la freqüència de visita de l'església presenten un nivell de significació superior al 0,05, i per tant, no aporten informació addicional al model. La resta de les variables explicatives són significatives. En el cas de la confessió, s'observa que els protestants i els catòlics presenten una reducció d'un 73% i d'un 75% respectivament en la probabilitat de votar en contra. Quant a la identificació de l'espectre ideològic de la simpatia de partit del votant, s'observa que existeix un increment notable en la probabilitat de rebutjar la iniciativa quan el votant és simpatitzant d'un partit d'esquerres, per contra si és tracta d'un simpatitzant de dretes s'observa una reducció d'un 47% en la probabilitat de votar en contra. I respecta a la pertinença d'una àrea lingüística, s'ha comprovat que els votants de la zona francesa presenten un increment del 35% en la probabilitat de rebutjar la iniciativa, en canvi, els votants de la zona italiana presenten una reducció d'un 25% en la possibilitat de votar en contra. I en darrer lloc, una altra variable significativa que cal mencionar és la variable independent sexe. Resulta que existeix un increment del 26% en la probabilitat de votar en contra de les iniciatives quan el votant és una dona.

Taula 27: Variables en l'equació.

		B	E.T.	Wald	gl	Sig.	Exp(B)	I.C. 95% per EXP(B)	
								Inferior	Superior
Pas 1[a]	Protestant	-1,319	,291	20,481	1	,000	,267	,151	,473
	Catòlic	-1,371	,294	21,698	1	,000	,254	,143	,452
	Ateu	-1,155	,117	96,847	1	,000	,315	,250	,396
	Molt	,324	,305	1,131	1	,288	1,383	,761	2,513
	Sovint	,499	,306	2,651	1	,103	1,647	,903	3,003
	Freqüentment	,142	,297	,227	1	,634	1,152	,643	2,064
	Excepcionalment	,249	,293	,725	1	,395	1,283	,723	2,278
	Mai	,277	,310	,800	1	,371	1,320	,719	2,423
	Esquerra	,933	,085	119,733	1	,000	2,542	2,150	3,004
	Centre	,387	,114	11,528	1	,001	1,473	1,178	1,843
	Dreta	-,631	,069	83,295	1	,000	,532	,465	,609
	Llengua			33,064	2	,000			
	Francesa	,299	,072	17,234	1	,000	1,348	1,171	1,553
	Italiana	-,288	,098	8,682	1	,003	,749	,619	,908
	Treballa	,054	,075	,505	1	,477	1,055	,910	1,223
	Edat			2,103	3	,551			
	30-44	-,086	,125	,475	1	,491	,917	,717	1,173
	45-59	-,163	,123	1,755	1	,185	,849	,667	1,081
	+60	-,117	,124	,884	1	,347	,890	,698	1,135
	Primària	,742	,437	2,879	1	,090	2,101	,891	4,952
	Secundària	1,033	,440	5,509	1	,019	2,811	1,186	6,661
	Superior	1,225	,439	7,791	1	,005	3,403	1,440	8,042
	Ingressos	-,218	,134	2,647	1	,104	,804	,618	1,046
	3.001 - 5.000	-,159	,111	2,067	1	,151	,853	,687	1,059
	5'001 - 7'000	-,112	,106	1,111	1	,292	,894	,726	1,101
	7.001 - 9.000	-,008	,115	,005	1	,945	,992	,791	1,244
	+ 9'001	,103	,114	,811	1	,368	1,108	,886	1,385
	Dona	,233	,062	14,090	1	,000	1,263	1,118	1,427
	Rural	-,054	,064	,694	1	,405	,948	,836	1,075
	Constant	,566	,465	1,478	1	,224	1,761		

a. Variable(s) introduïda (s) en el pas 1: Protestant, Catòlic, Ateu, Molt, Sovint, Freqüentment, Excepcionalment, Mai, Esquerra, Centre, Dreta, Llengua, Treballa, Edat, Primària, Secundària, Superior, Ingressos, 3001-5000, 5001-7000, 7001-9000, + 9000, Dona, Rural.

Font: *elaboració pròpia.*

5. Conclusions

L'objectiu principal d'aquest treball consistia en realitzar una anàlisi sobre el comportament de vot en iniciatives populars federals relacionades amb la immigració. Aquesta investigació s'ha desenvolupat tenint en compte la literatura existent. Per això, s'ha inclòs a l'estudi variables considerades rellevants per part d'investigadors. I la importància d'aquests elements és evident i necessària, per tal de poder entendre la presa de decisió dels ciutadans davant determinades iniciatives i l'origen de determinades polítiques a Suïssa.

Els ciutadans, actors amb oportunitat de participar activament en el sistema polític, influeixen directament en la direccionalitat de les polítiques del país. Per aquest fet, sovint un determinat col·lectiu decideix sobre l'altre i el resultat pot arribar a desafiar el dret internacional. En el cas de Suïssa, les dades demostren que la gran majoria de la població rebutja les iniciatives federals que poden suposar una limitació a l'entrada d'immigrants o una restricció dels drets d'aquest col·lectiu. Això, ho indiquen els resultats obtinguts a partir de les dades de les enquestes de Vox a FORSbase.

Respecte a les hipòtesis de treball, aquestes han permès verificar l'existència de ciutadans amb actituds més o menys restrictives. La confessionalitat continua tenint un paper rellevant en el comportament de vot. En aquest sentit, s'ha validat la Hipòtesi 1, al comprovar que els votants de cultura protestant tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els de la cultura catòlica. Perquè els catòlics presenten majors probabilitats de rebutjar les iniciatives federals seleccionades. En canvi, s'ha rebutjat la Hipòtesi 2 que plantejava que a menor grau de religiositat, major probabilitat de tenir un comportament electoral més favorable cap a la immigració. En aquest sentit, a diferència de la literatura (Rapp et al. 2014; Sullivan et al., 1993) no s'ha observat que els assistents habituals a les esglésies presentin un comportament més restrictiu que la resta. Així doncs, a partir de la investigació convé subratllar que pel cas estudiat, la divisió entre catòlics i protestants encara és un factor important i no s'ha verificat la hipòtesi relacionada amb el grau de religiositat (mesurada per l'assistència a l'església). Pel que fa al sentiment partidista, que s'ha valorat en la Hipòtesi 3, s'ha validat. Resulta que els simpatitzants de partits d'esquerres tenen un comportament electoral més favorable cap a la immigració que no els simpatitzants de partits de dretes. Concretament el 82,6% de les persones que s'identifiquen amb partits d'esquerres varen votar en contra, en canvi, sols el 51,7% dels simpatitzants de dretes varen rebutjar les

iniciatives. És per això que s'ha acceptat la Hipòtesi 3. I respecte al rol de l'àrea lingüística sobre el comportament de vot, s'ha confirmat la Hipòtesi 4. Resulta que la pertinença a l'àrea lingüística francesa porta a un comportament electoral més favorable cap a la immigració. Concretament els votants de l'àrea francesa representen un rebuig del 72,1% a diferencia dels ciutadans de l'àrea alemanya (65,1%) i de l'àrea italiana (58,6%). Així doncs, en el cas de Suïssa, la pertinença d'una àrea lingüística representa un factor determinant que influeix en l'opció de vot del ciutadà.

En resum, l'estudi permet projectar la importància relativa de la confessionalitat, grau de religiositat, simpatia de partit i l'àrea lingüística per explicar els comportaments de vot en iniciatives populars federals relacionades amb la immigració a Suïssa. Cal remarcar que la divisió religiosa sembla sostenir-se en el temps com a factor més influent en el vot. A més, aquest influeix també en la simpatia cap a determinats partits. En relació als partits polítics, s'ha de recordar que votants que s'identifiquen amb valors i idees de partits d'esquerres mostren una actitud més favorable vers la millora i ampliació dels drets de certs col·lectius, com ara, la dels immigrants. Però, davant l'increment d'immigrants, s'ha observat un auge de partits conservadors amb estratègia populista al país. Fet, que ha comportat a un augment d'iniciatives restrictives cap a aquests col·lectius. Així doncs, ha portat que la restricció dels drets de col·lectius com la dels immigrants es relacioni amb partits conservadors. D'aquesta lògica, sorgeix la relació entre una postura antiimmigrant i simpatitzants de dretes. Premissa que s'ha validat. D'altra banda, el rol de la dimensió lingüística s'explica per les diferències existents en la cultura política. A més, segons la literatura existeixen altres factors explicatius. Resulta que el suport dels partits religiosos i partits de dretes és més fort a la part de parla alemanya que no pas a la zona francòfona (Liphart;1979, Steenbergen;2010).

Per aquesta raó, deixant de costat la identificació de partit, s'ha comprovat que la pertinença a una àrea lingüística (francesa) i una cultura religiosa (protestant) són variables que poden explicar el vot. Aquests dos factors podrien ser considerats els més característics de la política suïssa, ja que la influència del factor ideològic segurament també és visible en altres països. En aquest sentit, cal recordar el concepte de *Röstigraben* que fa referència a la frontera lingüística (i cultural) entre la zona de parla francesa i la zona de parla alemanya. Les diferències no sols són lingüístiques, sinó que existeix un comportament polític diferenciat. Els francòfons solen presentar un comportament més obert cap a propostes de política exterior del govern, com ara, l'adhesió a la UE, mentre que en qüestions com l'ecologia o els límits de velocitat rebutgen les propostes

governamentals més sovint que els electors de parla alemanya. Un altre exemple visible és troba en la preferència de la distribució territorial del poder. Els suïssos francòfons acostumen a preferir més centralització que els parlants alemanys. En altres paraules, els ciutadans que comparteixen una mateixa llengua i valors presenten un comportament de vot diferenciat que una ciutadania amb una altra llengua. A més, considerant el factor de la confessionalitat. Davant del debat intern sobre el comportament polític diferenciat entre les dues regions. Futurs estudis podrien investigar si és cert, que en el passat, els cantons de parla francesa amb una important població de cultura protestant han rebutjat més iniciatives com les tractades en l'estudi o iniciatives conservadores en altres qüestions. Per aquesta raó, la confessionalitat i l'àrea lingüística són factors que calen considerar a l'hora de fer estudis sobre aquest país, al presentar-se primordials.

En conclusió, després de realitzar una anàlisi sobre el comportament de vot en el cas suís, es pot afirmar que la confessionalitat, la simpatia partidista i l'àrea lingüística tenen un paper important. Així, des del present treball es vol reflexionar sobre la rellevància de determinats factors socials i culturals que poden influir en la política immigratòria. Sobretot, tenint en consideració el paper actiu i directe que tenen els ciutadans suïssos en els processos de presa de decisions. És per això que futures investigacions hauran d'esforçar-se en estudiar quins col·lectius són els que decideixen realment per la resta, atès al percentatge elevat d'abstencionistes a les urnes. Perquè aquests electors poden influir notablement en les polítiques del govern, i al mateix moment, produir un efecte no desitjat en relació als drets del col·lectiu referent. Per aquest fet, futurs treballs haurien de posar en qüestió la democràcia directa del país i plantejar eines de control o alternatives, ja que les iniciatives populars federals poden convertir-se en una eina maligne per cert col·lectius, sobretot per ciutadans sense dret a vot.

6. Referències bibliogràfiques

[1] Ambrogi, L., Durisch, R. i Rossi, P. (2005). *Tessin*. En: Kriesi, Lachat, Selb, Simon Bornschier i Helbling (ed.). *Der Aufstieg der SVP. Acht Kantone im Vergleich.* Zürich: Verlag Neue Zürcher Zeitung, 173-190.

[2] Antonsich, M., i Jones, P. I. (2010). Mapping the Swiss referendum on the minaret ban.

[3] Bohman, A. i Hjerm, M. (2014). How the religious context affects the relationship between religiosity and attitudes towards immigration. *Ethnic and Racial Studies,* 37:6, 937-957, DOI: 10.1080/01419870.2012.748210

[4] Büchi, C. (2000). *"Röstigrabe": das Verhältnis zwischen deutscher und französischer Schweiz: Geschichte und Perspektiven*. Verlag Neue Zürcher Zeitung.

[5] Ceobanu, A. M., & Escandell, X. (2010). Comparative analyses of public attitudes toward immigrants and immigration using multinational survey data: A review of theories and research. *Annual review of sociology*, *36*, 309-328.

[6] Eugster, B., Lalive, R., Steinhauer, A., i Zweimüller, J. (2017). Culture, work attitudes, and job search: Evidence from the Swiss language border. *Journal of the European Economic Association*, *15*(5), 1056-1100.

[7] Fontana, M. C., Sidler, A., i Hardmeier, S. (2006). The "New Right" Vote: An Analysis of the Gender Gap in the Vote Choice for the SVP. *Swiss Political Science Review*, *12*(4), 243-271.

[8] Geissbühler, S. (1999). Are Catholics still different? Catholicism, political attitudes and party attachments in Switzerland, 1970-95. *West European Politics,* 22(3): 223–240.

[9] Geser, H. (2007). Der konfessionelle Faktor in der Gemeindepolitik. Eine diachrone Analyse lokaler Parteien. *Sociology in Switzerland: Politik und Parteien im Wandel*, (16).

[10] Geser, H., Ladner, A., Meuli, Urs. i Schaller, R. (2003). *Schweizer Lokalparteien im Wandel. Erste Ergebnisse einer Befragung der Präsidentinnen und Präsidenten der Schweizer Lokalparteien 2002/2003*. Soziologisches Institut der Universität Zürich. Recuperat des de http://www.socio.ch/par/broch_d.pdf [13 de febrer del 2020]

[11] Goldberg, A. C. (2014). The impact of religion on voting behaviour–a multilevel approach for Switzerland. *Swiss Political Science Review*, *20*(2), 305-329.

[12] Helbling, M. (2011). Why Swiss-Germans dislike Germans: Opposition to culturally similar and highly skilled immigrants. *European societies*, *13*(1), 5-27.

[13] Hug, S., i Trechsel, A. (2002). Clivage et identification partisane. En: Hug, S. and Sciarini P. (eds.), *Changements de valeurs et nouveaux clivages politiques en Suisse*.

[14] Inglehart, R., and Sidjanski. D. (1976). The Left, The Right, The Establishment and the Swiss Electorate. En: Budge, I., Crewe, I. i Farlie, D. (eds.), *Party Identification and Beyond. Representations of Voting and Party Competition*. London: Wiley & Sons. 225-242.

[15] Kerr, H. (1987). "The Swiss Party System: Steadfast and Changing." En: Hans Daalder (ed.), *Party Systems in Denmark, Austria, Switzerland, the Netherlands, and Belgium*. New York: St. Martin's Press. 107-192.

[16] Knoll, B. R. (2009). And who is my neighbour? Religion and immigration policy attitudes. *Journal for the Scientific Study of Religion*, *48*(2), 313-331.

[17] Kriesi, H. (1998). The transformation of cleavage politics, the 1997 Stein Rokkan lecture. *European Journal of Political Research* 33: 165-185

[18] Kriesi, H. i Trechsel, A. (2008). *The politics of Switzerland: Continuity and change in a consensus democracy*.

[19] Kriesi, H., Lachat, R., Selb, P., Bornschier, S., & Helbling, M. (2005). *Der Aufstieg der SVP. Acht Kantone im Vergleich*. NZZ-Verlag.

[20] Krömler, O. i Vatter, A. (2011). *Wer diskriminiert wen? Das Stimmverhalten bei minderheitenrelevanten Abstimmungen in der Schweiz.* En: Vatter, Adrian (ed.) Vom Schächt- zum Minarettverbot. Religiöse Minderheiten in der direkten Demokratie (pp. 238-263)

[21] Lachat, R. (2012). *The religious cleavage in Switzerland, 1971–2007.* Recuperat des de http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.701.7065&rep=rep1&type=pdf [13 de febrer del 2020]

[22] Ladner, A. (2011). *Wahlen in den Schweizer Gemeinden: Durchführung, Verlauf, Beteiligung und Ergebnisse 1988-2009*. IDHEAP.

[23] Lijphart, A. (1979): Religious vs. Linguistic vs.Class Voting: The "Crucial Experiment" of Comparing Belgium, Canada, South Africa, and Switzerland. *The American Political Science Review* 73 (2): 442-458

[24] Linder, W. (2010). Gesellschaftliche Spaltung und direkte Demokratie am Beispiel der Schweiz. En: *Analyse demokratischer Regierungssysteme* (pp. 599-609). VS Verlag für Sozialwissenschaften.

[25] Longchamp, C., Golder, L., Rousselot, B., Bösch, L., Tschöpe, S., & Ratelband-Pally, S. (2006). Die Entscheidungen von Frauen schützen Umwelt, Service Public und Benachteiligte. *Bericht zur VOX-Trend-Berichterstattung für das Jahr*.

[26] Mayda, A. M. (2006). Who is against immigration? A cross-country investigation of individual attitudes toward immigrants. *The review of Economics and Statistics*, *88*(3), 510-530.

[27] Miguet, F. (2008). Voting about immigration policy: What does the Swiss experience tell us?. *European Journal of Political Economy*, *24*(3), 628-641.

[28] Mueller, S., & Dardanelli, P. (2014). Langue, culture politique et centralisation en Suisse. *Revue internationale de politique comparée*, 21(4), 83-104.

[29] Rapp, C. (2014). Toleranz gegenüber Immigranten in der Schweiz und in Europa: *empirische Analysen zum Bestand und den Entstehungsbedingungen im Vergleich*. SpringerVS.

[30] Rapp, C., Traunmüller, R., Freitag, M., & Vatter, A. (2014). Moral politics: the religious factor in referenda voting. *Politics and Religion*, *7*(2), 418-443.

[31] Scarini, P. i Hug, S. (2002): *Changement de valeurs et nouveaux clivages politiques en Suisse.* Paris: L'Harmattan

[32] Sciarini, P. (2017). Immigration et intégration européenne: Les Suisses et la politique, 40 ans plus tard. *Liber Amirocum: En l'honneur du professeur Dusan Sidjanski*.

[33] Steenbergen, M. R. (2010). Decomposing the vote: Individual, communal, and cantonal sources of voting behavior in Switzerland. *Swiss Political Science Review*, 16(3), 403-424.

[34] Sullivan, J. L., Piereson, J. i Marcues, G.E. (1993). *Political Tolerance and American Democracy.* Chicago: The University of Chicago Press.

[35] Trechsel, A. (1995). Clivage en Suisse: Analyse des impacts relative des clivage sur l'électorat suisse lors des élections fédérales. *Etudes et Recherches Université Genève* 31.

[36] Vatter, A., Milic, T. i Hirter, H. (2011). *Das Stimmverhalten bei der Minarettverbots-Initiative unter der Lupe.* En: Vatter, Adrian (ed.) Vom Schächt- zum

Minarettverbot. Religiöse Minderheiten in der direkten Demokratie (pp. 144-170).

[37] Weldon, S. A. (2006). The institutional context of tolerance for ethnic minorities: A comparative, multilevel analysis of Western Europe. *American journal of political science* 50.2, 331-349.

Altres fonts

[1] Bundesamt für Statistik (n.d). Population by place of birth [online]. Recuperat des de https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/population/migration-integration/by-place-birth.html [14 de febrer del 2020]

[2] Bundesrat (n.d). Bundesbeschlussüber eine neue Bundesverfassung [online]. Recuperat des de https://www.admin.ch/opc/de/official-compilation/1999/2556.pdf [14 de febrer del 2020]

[3] FORSbase (n.d). Recuperat des de https://forsbase.unil.ch [1 d'abril del 2020]

7. Annexos

Taula 28: Classificació dels partits en l'espectre ideològic.

ESQUERRA	CENTRE	DRETA
PCS / CSP	PDC + PCS	PRD / FDP
PES / GPS	PDC / CVP	PdL (PA) / FPS (AP)
PdT / PDA	PEV / EVP	PLS / LPS
PSS / SPS	PBD / BDP	Lega
FraP	Verts Libéraux / GLP	DS (AN) / SD (NA)
AV / GB		UDC / SVP
AdG		UDF / EDU
		PLR / FDP Die Liberalen

Font: *elaboració pròpia.*